

Predseda vlády Slovenskej republiky

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SR	
Došlo: 11 -09- 2019	
Číslo záznamu:	Číslo spisu: K PRD - 1265 - 1/2019
Listy: - 1 + 1/6	Vybavuje:

V Bratislave 5. septembra 2019
Číslo: 17134/2019

Vážený pán predseda,

na základe poverenia vlády Slovenskej republiky Vám oznamujem, že vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí 4. septembra 2019 prerokovala návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (tlač 1530) a uznesením č. 421 vyslovila s návrhom **súhlas s tým, že k nemu uplatňuje pripomienky uvedené v priloženom stanovisku vlády Slovenskej republiky.**

S úctou

Vážený pán
Andrej Danko
predseda Národnej rady Slovenskej republiky
Bratislava

STANOVISKO

vlády Slovenskej republiky

k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (tlač 1530)

Vláda Slovenskej republiky **s ú h l a s í** s návrhom skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (tlač 1530) **a uplatňuje k nemu nasledujúce pripomienky:**

1. V čl. I bode 1 § 60a ods. 1 písm. a) a b) sa vypúšťajú slová „do nadobudnutia plnoletosti dieťaťa“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická pripomienka súvisiaca s bodom 3.

2. V čl. I bode 1 § 60a ods. 3 sa slovo „rovnakom“ nahrádza slovom „plnom“.

Odôvodnenie:

V záujme predchádzania interpretačným nezrovnalostiam sa navrhuje spresniť predmetné ustanovenie tak, aby bolo zrejmé, že na obdobie kedy bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti sa hľadí ako na obdobie, počas ktorého zabezpečovali starostlivosť v plnom rozsahu obaja rodičia, pričom v súlade so znením čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle navrhovaného znenia § 60a ods. 5 sa toto obdobie ako celok (celé obdobie zverenia do striedavej osobnej starostlivosti) pre účely určenia najvyššieho dôchodkového veku zohľadní len raz a len jednému poistencovi, a to prednostne žene.

3. V čl. I bode 1 § 60a odsek 4 znie:

„(4) Na účely posúdenia podmienky výchovy dieťaťa sa za dieťa považuje fyzická osoba do nadobudnutia jej plnoletosti, ktorá je

- a) vlastné dieťa poistenca,
- b) osvojené dieťa poistenca,
- c) dieťa zverené poistencovi do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu.“

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické spresnenie definície dieťaťa na účely posúdenia podmienok výchovy dieťaťa.

4. V čl. I bode 1 sa § 60a dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

„(5) To isté obdobie výchovy toho istého dieťaťa sa zohľadní len raz a len jednému poistencovi.“

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením bodu 3 a precizovanie úpravy.

5. V čl. I bod 2 znie:

„2. V § 65 odsek 2 znie:

„(2) Dôchodkový vek poistenca sa určí podľa prílohy č. 3a, ak tento zákon v § 274 neustanovuje inak; ak obdobie výchovy dieťaťa nemožno zohľadniť na určenie dôchodkového veku žene, dôchodkový vek muža narodeného po roku 1957, ktorý dieťa vychoval, sa určí podľa prílohy č. 3b.“.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa pevne ustanoviť dôchodkový vek pre všetky skupiny poistencov v členení na ročníky, pohlavie a počet vychovaných detí priamo v prílohách zákona o sociálnom poistení. Do prílohy č. 3a sa zároveň navrhujú premietnuť odporúčania znížiť dôchodkový vek tých žien, ktorým doposiaľ výchova dieťaťa dôchodkový vek neovplyvnila a zmierniť rozdiely dôchodkového veku medzi jednotlivými ročníkmi žien, ktoré vychovali deti a ešte nedovršili dôchodkový vek. Príloha č. 3b ustanovuje dôchodkový vek mužov, ktorí vychovali deti, v prípadoch kedy nemožno výchovu týchto detí zohľadniť žene (napr. v prípadoch, kedy žena zomrela pred dovŕšením dôchodkového veku). V súlade s navrhovaným znením poslaneckého návrhu sa teda aj v prípade mužov pri určení dôchodkového veku prihliada na Ústavou Slovenskej republiky garantovaný maximálny dôchodkový vek, znížený z dôvodu výchovy dieťaťa/detí (Ústava Slovenskej republiky takéto zníženie priznáva iba žene). Vzhľadom na čoraz väčšiu diferencovanosť dôchodkového veku jednotlivých skupín poistencov sa navrhuje vypustiť právna úprava určovania dôchodkového veku prostredníctvom dôchodkového automatu. Takto určený dôchodkový vek by sa ustanovoval iba pre zúženú skupinu poistencov (muži a bezdetné ženy) počas krátkeho, Ústavou Slovenskej republiky limitovaného obdobia (od roku 2024 do roku 2029) a následne by sa stal obsolentný. Navrhovaná právna úprava určovania dôchodkového veku svojou prehľadnosťou a zrozumiteľnosťou prispeje k zvýšeniu právnej istoty pri určovaní dôchodkového veku poistencov.

6. V čl. I sa za bod 2 vkladajú nové body 3 až 5, ktoré znejú:

„3. V § 65 sa vypúšťajú odseky 3 až 8.

Doterajšie odseky 9 a 10 sa označujú ako odseky 3 a 4.

4. V § 65 ods. 3 a 4 sa slová „odsekov 3 až 8“ nahrádzajú slovami „odseku 2“.

5. § 65a vrátane nadpisu znie:

„§ 65a

Nadobudnutie právnych účinkov dovŕšenia dôchodkového veku a priznania dôchodku

(1) Ak skutočnosťou rozhodujúcou na posúdenie vzniku, trvania alebo zániku sociálneho poistenia a na posúdenie platenia poistného na sociálne poistenie je dovŕšenie dôchodkového veku alebo priznanie dôchodku, právne účinky

a) dovŕšenia dôchodkového veku nastávajú dňom, ktorý Sociálna poisťovňa určila ako deň dovŕšenia dôchodkového veku, najskôr dňom jeho určenia,

b) priznania dôchodku nastávajú dňom vydania rozhodnutia o priznaní dôchodku.

(2) Ak skutočnosťou rozhodujúcou na posúdenie splnenia podmienok podľa osobitných predpisov^{55aa}) je dovŕšenie dôchodkového veku, právne účinky dovŕšenia dôchodkového veku nastávajú dňom, ktorý Sociálna poisťovňa určila ako deň dovŕšenia dôchodkového veku, najskôr dňom jeho určenia, ak osobitný predpis neustanovuje inak.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 55aa znie:

„^{55aa}) Napríklad zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“.

V tejto súvislosti sa doterajšie novelizačné body primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na navrhované určovanie dôchodkového veku podľa príloh č. 3a a 3b sa navrhuje vypustiť duplicitné ustanovenia o dôchodkovom veku poistencov (navrhovaný bod 3). V bode 4 sa navrhuje legislatívno-technická úprava súvisiaca s navrhovaným bodom 3. Nahradením znenia § 65a sa súčasne vypúšťa právna úprava dôchodkového automatu.

7. V čl. I sa vypúšťa bod 3.

V tejto súvislosti sa doterajšie novelizačné body primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa vypustiť ustanovenie poslaneckého návrhu upravujúce najvyšší dôchodkový vek, nakoľko najvyšší dôchodkový vek pre jednotlivé skupiny poistencov je uvedený priamo v prílohách č. 3a a 3b (vid' bod 5). Súčasne sa navrhuje právnu úpravu nadobudnutia právnych účinkov dovŕšenia dôchodkového veku a priznania dôchodku obsiahnutú v § 65c poslaneckého návrhu z legislatívno-technického dôvodu ustanoviť v § 65a, ako sa navrhuje v bode 6.

8. V čl. I bode 4 § 73 ods. 7 sa slová „§ 65b ods. 1 písm. a) až c) nepoužije“ nahrádzajú slovami „pri určení dôchodkového veku výchova dieťaťa nezohľadňuje“.

Odôvodnenie:

V súvislosti s navrhovaným explicitným ustanovením dôchodkového veku všetkých skupín poistencov bude pri určovaní sumy invalidného dôchodku na účely určenia obdobia od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku (tzv. obdobie dopytu) možné určiť „individuálny“ dôchodkový vek poistenca. V tejto súvislosti sa navrhuje pri určovaní tohto individuálneho dôchodkového veku nezohľadňovať výchovu dieťaťa, nakoľko výchova dieťaťa by skracovala obdobie dopytu a tým znižovala sumu invalidného dôchodku.

9. V čl. I sa vypúšťa bod 5.

V tejto súvislosti sa doterajšie novelizačné body primerane prečísľujú.

10. V čl. I bode 6 § 82b odsek 5 znie:

„(5) Ak obdobie, ktoré sa pripočítalo k obdobiu dôchodkového poistenia na určenie sumy invalidného dôchodku, je dlhšie ako obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do

dovršenía dôchodkového veku poistenca, započítava sa do obdobia dôchodkového poistenia podľa odseku 4 postupne aj po dovŕšení dôchodkového veku poistenca.“.

Odôvodnenie k bodom 9 a 10

V zmysle osobitnej časti dôvodovej správy k bodu 5 poslaneckého návrhu bolo úmyslom predkladateľov eliminovať negatívne externality maximálneho dôchodkového veku zníženého z dôvodu výchovy detí vo vzťahu k minimálnemu dôchodku najmä pri invalidných dôchodcoch, t.j. predísť situáciám, kedy by invalidnej dôchodkyni každé vychované dieťa znižovalo obdobie dôchodkového poistenia potrebné na vznik nároku na minimálny dôchodok, čo by v konečnom dôsledku znamenalo, že by v porovnaní s invalidnou dôchodkyňou v inak rovnakej situácii (rovnaký vek, rovnaký vek vzniku invalidity, rovnako dlhé obdobie dôchodkového poistenia pred vznikom nároku na invalidný dôchodok) mala nižší minimálny dôchodok, resp. by jej naň vôbec nevznikol nárok. Úpravou znenia bodu 6 poslaneckého návrhu (§ 82b ods. 5), v zmysle ktorej by sa obdobie, ktoré sa pripočítalo k obdobiu dôchodkového poistenia na určenie sumy invalidného dôchodku, započítavalo postupne aj po dovŕšení dôchodkového veku poistenca, v kombinácii s navrhovaným znením bodu 8 (§ 73 ods. 7), ktoré ustanovuje, že na účely určenia obdobia dopytu sa pri určení dôchodkového veku nebude zohľadňovať výchova dieťaťa, sa vyššie uvedený účel definovaný predkladateľmi v dôvodovej správe naplní.

11. V čl. I bod 7 znie:

„7. V § 179 ods. 1 písmeno i) znie:

„i) určovať na žiadosť dôchodkový vek poistenca,“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 95b sa vypúšťa.“.

Odôvodnenie:

V záujme predchádzania interpretačným nezrovnalostiam sa navrhuje spresniť predmetné ustanovenie tak, aby bolo zrejmé, že povinnosť Sociálnej poisťovne určovať dôchodkový vek poistenca je podmienená podaním žiadosti o jeho určenie. Určovanie dôchodkového veku (aj na účely osobitných predpisov) každého poistenca ex offio (teda z úradnej povinnosti pri dosiahnutí dôchodkového veku), by spôsobilo významné zvýšenie administratívnej záťaže Sociálnej poisťovne.

12. Čl. I sa dopĺňa bodmi 10 až 13, ktoré znejú:

„10. Nad § 293ej sa vkladá nadpis, ktorý znie:

„Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2020“.

11. Nadpis § 293ej sa vypúšťa.

12. Za § 293ej sa vkladá § 293ek, ktorý znie:

„§ 293ek

(1) Ak bol poistenkyni pred 1. januárom 2020 priznaný predčasný starobný dôchodok bez zohľadnenia výchovy dieťaťa, Sociálna poisťovňa rozhodne o sume predčasného starobného dôchodku najneskôr do 31. decembra 2020. Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku v sume podľa prvej vety vzniká najskôr od 1. januára 2020.

(2) Suma invalidného dôchodku, na ktorý vznikol nárok pred 1. januárom 2020, sa určuje podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2020.“.

13. Za prílohu č. 3 sa vkladajú prílohy č. 3a a 3b, ktoré znejú:

„Príloha č. 3a
k zákonu č. 461/2003 Z. z.

rok narodenia poistenca	muž	žena	žena, ktorá vychovala jedno dieťa	žena, ktorá vychovala dve deti	žena, ktorá vychovala tri deti alebo štyri deti	žena, ktorá vychovala päť detí alebo viac detí
1943 a menej	60r	57r	56r	55r	54r	53r
1944	60r 9m	57r	56r	55r	54r	53r
1945	61r 6m	57r	56r	55r	54r	53r
1946	62r	57r	56r	55r	54r	53r
1947	62r	57r 9m	56r	55r	54r	53r
1948	62r	58r 6m	56r 9m	55r	54r	53r
1949	62r	59r 3m	57r 6m	55r 9m	54r	53r
1950	62r	60r	58r 3m	56r 6m	54r 9m	53r
1951	62r	60r 9m	59r	57r 3m	55r 6m	53r 9m
1952	62r	61r 6m	59r 9m	58r	56r 3m	54r 6m
1953	62r	62r	60r 6m	58r 9m	57r	55r 3m
1954	62r	62r	61r 3m	59r 6m	57r 9m	56r
1955	62r 76d	62r 76d	62r 76d	60r 3m	58r 6m	56r 9m
1956	62r 139d	62r 139d	62r 139d	61 r	59r 3m	57r 6m
1957	62r 6m	62r 6m	62r 6m	61r 9m	60 r	58r 3m
1958	62r 8m	62r 8m	62r 7m	62r 1m	60r 9m	59r
1959	62r 10m	62r 10m	62r 8m	62r 5m	61r 6m	59r 9m
1960	63r	63r	62r 10m	62r 9m	61r 10m	60r 6m
1961	63r 2m	63r 2m	63r	63 r	62r 2m	61r 3m
1962	63r 4m	63r 4m	63r 2m	63 r	62r 6m	61r 7m
1963	63r 6m	63r 6m	63r 4m	63 r	62r 6m	61r 11m
1964	63r 8m	63r 8m	63r 6m	63 r	62r 6m	62r 3m
1965	63r 10m	63r 10m	63r 6m	63 r	62r 6m	62r 6m
1966 a viac	64r	64r	63r 6m	63 r	62r 6m	62r 6m

kde

r je rok,

m je mesiac,

d je deň.

rok narodenia poistenca	muž, ktorý vychoval jedno dieťa	muž, ktorý vychoval dve deti	muž, ktorý vychoval tri deti alebo viac detí
1958	62r 8m	62r 8m	62r 6m
1959	62r 10m	62r 10m	62r 6m
1960	63r	63r	62r 6m
1961	63r 2m	63r	62r 6m
1962	63r 4m	63r	62r 6m
1963 a viac	63r 6m	63r	62r 6m

kde

r je rok,

m je mesiac.““.

Odôvodnenie:

V navrhovaných bodoch 10 a 11 ide o legislatívno-technickú úpravu. V navrhovanom bode 12 § 293ek ods. 1 sa navrhuje prepočítať ex offo predčasné starobné dôchodky, ktoré boli priznané tým poistenkyniam, ktorým pri určení dôchodkového veku na účely posúdenia nároku na predčasný starobný dôchodok nebola zohľadnená výchova detí a ktorým sa dôchodkový vek podľa prílohy č. 3a v porovnaní s právnou úpravou účinnou do 31. decembra 2019 zníži z dôvodu zohľadnenia výchovy detí. To znamená, že týmto poistenkyniam sa skráti obdobie od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, za ktoré sa im znižovala suma predčasného starobného dôchodku, čím sa im zvýši suma predčasného starobného dôchodku. V § 293ek ods. 2 sa navrhuje zachovať sumu invalidného dôchodku priznaného pred účinnosťou novej právnej úpravy. V navrhovanom bode 13 sa v nadväznosti na bod 5 explicitne formou tabuliek navrhuje ustanoviť dôchodkový vek.